

Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, 1929-07-17, iš Insbruko - į Būgius

Iš kalnų žinios - nekokios

Iš kalnų žinios - nekokios - daug sniego, sunku [1]. Dolomituos - nebuvom: neišeina. Gletšerų viršūnių nepasieksim: tai aišku. Duok Dieve, kad skersai gletšerus pereitumėm, bet ir tai reikės samdyti vadas: aš negaliu per daug rizikuoti [2]. „Podviol“ Maciūnas [3]: per daug gyrėsi savo patyrimu, esmėj daug kas neatitinka jo žodžiams. Tu nebijok - bus gerai. O Tave ir mažą mūsų Daliūkštį bučiuoju.

Baliukas [1v] // [1r] //

KOMENTARAI

[1] „Po poros dienų jau prieiname sniegą. Žemiau jis tirpsta, darosi upeliai, o aukščiau sniegas stovi nuo amžių.

Puiku ilsėtis kalnų viršūnėse, kur dar nėra sniego! Visas dangus mėlynas, tik rytuos viršum dantytų kalnagūbrių balti debesiūkščiai tirpsta melsvose ūkanose. Toli šnera upeliai. Vėsu. Aplink iš visų pusių stūkso milžiniški balti kalnai - ramūs, tylūs, šalti“ (Antanas Venclova, „Mūsų studentų ekskursija į Europos Vakarus“, in: *Jaunimas*, Kaunas, 1929-10, Nr. 19-20, p. 284).

[2] Kelionė po kalnus buvo pavojinga: „Mums prieš akis skleidėsi gražūs, didingi vaizdai - priėjome ledynus, arba glečerius, kur buvo neapsakomai šviesu. Saulė, atsimušusi leduose ir baltame sniege, atrodė, tiesiog degina akis net per juodus stiklus. Kai kas mėgino eiti pasiraitojęs kelnes ir rankoves, atsisagstęs kaklą, - greitai nuo nudegimo atsivėrė žaizdos. Pasirodė, kalnai turi savo įpročius, kurių reikia paisyti.

Tirolio Alpėse buvo takų, pažymėtų raudonai dažytais akmenimis, ir tik šitais takais buvo galima eiti. Vietomis, kur baigiasi kalnų pievos ir miškų juostos ir prasideda amžinojo sniego karalystė, pašlaitėmis reikėdavo žingsniuoti siaurais pavojingais takučiais. Čia būdavo užrašai „*Nur für Schwindelfreie*“ [vok = Tik mėgstantiems aukštį]. Iš tikrųjų imdavo šiurpas, pažvelgus žemyn - labai labai toli pro debesis matyti saulės užlietos ar rūko pilnos pakalnės, tamsžalės, mažos kaip degtukai eglės, siauručiai sidarbriniai upių siūlai. Pakėlęs galvą, vėl matai į siaubingą aukštį iškilusią viršūnę, pro kuriąėjai tu ir tavo kelionės draugai per porą metrų vienas nuo kito, susirišę virvėmis, be galo atsargiai statydami koją ant ledo ar uolų atbrailos, stengdamiesi žiūrėti vien tiktai prieš save. Tie momentai sapnuodavos dar kelerius metus, ir grįžus iš Alpių kelionės (Antanas Venclova, „Kelionė į Vakarus“, in: *Jaunystės atradimas*, Vilnius: Vaga, 1966, p. 138-139).

[3] Neaišku, ar turimas galvoje Vincas Maciūnas (1909-2003), literatūrologas, 1929 m. Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinio mokslų fakulteto studentas.